“У кривого Рога”, пісня композитора О. Р. Кравцова на слова В. П. Коваленка написана у 1991. Звучить як козацький марш, в її основу покладена легенда про козака Рога. Вперше виконана народ. хором Криворізьк. райбудинку культури. Стала лауреатом обл. конкурсу “Берегиня” (1991).

Убізський Анатолій Іванович (29.9.1925, Кр. Ріг – 8.2.1998, там же). Госп. керівник. Зак. КГРІ (1949). З 1943 працював в Марсятськ. РУ тр-ту “Уралруда”. У 1951 – 1971 голов. механік тр-ту “Дзержинськруда”, нач. управління магістральних газопроводів. У 1971 – 1986 нач. Криворізьк. міжрайон. управління газового господарства. Керував розвитком газ. мережі у Кр. Розі.

Ублюдок, звір, що народився від вовка і собаки або від лисиці і собаки у давні часи на Криворіжжі.

Уборевича, вулиця житломасиву ст. Мудрьона Сакс. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мав назву провулок Городищенський. Довж. 653 м, ширина 7 м. Має 79 приват. будинків, проживає 196 чол. Заасфальтована, багата на зелені насадження. Названа на честь військ. діяча Уборевича Ієроніма Петровича (14.1.1896, Литва – 11.6.1937). Уч. гром. війни, командував з'єднаннями. Командарм 1-го рангу. Жертва сталінськ. репресій. Обслуговує 69 в/з.

Убрус, давня назва великої хустки, рушника, оздоблення ікони, старовин. жіноч. одяг у давнину на Криворіжжі.

УБШ установки бурильні шахтні, розроблялися спеціалістами ін-ту ВНДПІрудмаш у 60-80-х. Призначені для буріння шпурів у гірнич. виробітках. Складається з шасі, бурообладнання і системи управління процесом буріння. Існують різновидності УБШ-322Д, УБШ-532Д, УБШ-312А, УБШ-501А, УБШ-406, УБШ-504, УБШ-321ДГ. Виготовлялися на Криворізьк. з-ді машинобудування.

Увалова капітана рос. армії маєток, існував з 70-х XVIII ст. поблизу казенної слободи Лозуватка. Земля подарована за заслуги у рос.-турецьк. війні. Мав 18 дворів, 35 чоловіків і 25 жінок. Господар пожертвував на будівництво церкви Покрова Божої Матері.

Увачан Інокентій Петрович (2.10.1919, Іркутська обл. – 14.12.1943, Криворіжжя). Герой Рад. Союзу (22.2.1944). Освіта середня. Працював у виконкомі Евентії. В арм. з 1942. Уч. ВВВ з лист. 1942. Служив у роті зв'язку 276 гв. СП 92 гв. СД. Відзначився у боях за с. Успенка на Дніпрі. Забезпечував зв'язок 2-х батальйонів. Загинув у боях за с. Недайвода. Пам'ятник у Турі. Нагородж. орд. Леніна.

УВЗ універсальний вакуумний захват, розроблен. науковцями КГРІ під керівництвом Ю. П. Калиниченка на початку 70-х. Призначен. для підйому і транспортування вантажу до 500 кг. Демонструвався на ВДНГ України.

УГЛ-1 універсальна гірничорятувальна лебідка, розроблена науковцями КГРІ в кінці 70-х. Призначена для рятування потерпілих за умов аварій під час гірнич. виробок. Вантажоспроможність 250 кг. Маса 120 кг.

“Углубка”, комплекс програм вибору раціонального спрямування розвитку гірнич. робіт розроблен. науковцями КГРІ у середині 70-х. Призначен. для формування і підтримки бази даних математичних моделей родовища і кар'єру.

Угневий Борис Андрійович (14.11.1950, Донецька обл.). Новатор виробництва. Зак. Харків. ін-т культури (1974). У 1967 – 1970 тесля з-ду “Серп і молот” (Харків). У 1970 – 1974 водій трамвая, худ. керівник Харків. ТТУ. У 1975 – 1977 худ. керівник ПК кол-пу в Харків. обл. З 1977 водій трамвая КТТУ. Організатор худ. самодіяльності в КТТУ. Багаторазовий переможець змагань. У 1979 вперше в СРСР сформував трамвайний поїзд з 3-х вагонів типу КТМ-5 куб. м № 280-281-279. Кращий водій трамвая Кр. Рогу (1983). Першим опанував професію водія швидкіс. трамвая. З 1986 водій депо швидкіс. трамвая. 26.12.1986 прийняв символічний ключ від траси швидкіс. трамваю і провів перший поїзд по трасі. Підготував багато водіїв. Брав участь у розробці тех. завдань нового рухомого складу. Нагородж. знак. “За заслуги перед містом”.

Угнич Трохим Прохорович (1895 – 1930, Криворіжжя). Георгіївськ. кавалер. Освіта н/середня. Вів одноосібне господарство. Уч. 1-ї світ. війни у скл. кав. частин. Ст. унтер-офіцер. Удостоєн. Георгіївського хреста 4 ст. за мужність в боях у Галичині. Уч. гром. війни на Півд. фр. У 1924 один з перших поселенців с. Зоря Недайводськ. сільради. Похован. у с. Зоря.

Угорська, вулиця житломасиву КРЕС Жовт. р-ну. Закладена в 20-х. Розвитку набула в 30, 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 1-й Комінтернівський. Довж. до 1 тис. м, ширина 7 м. Має 45 будинків. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь держави у Захід. Європі – Угорщини. Обслуговує 31 в/з.

Угрюмов Микола Петрович (16.10.1927, Вологодська обл.). Діяч мистецтв. Зак. Горьковськ. консерваторію. Видат. укр. музикознавець, дослідник. Самодіяльний поет, філософ. У 50-х дослідив і захистив добре ім'я свого учителя, композитора О. Касьянова, видав монографію про нього. Домігся встановлення меморіальної дошки на Горьковськ. консерваторії. У 60-х закладає основи національного музикознавства у Бурятії, вивчає і досліджує бурятську музику. На посаді викладача Криворізьк. муз. уч-ща вивчає музику народів СРСР, встановлює творчі зв'язки з композиторами Кавказу, Молдавії, Прибалтики. Створює власну школу теорії музики. У 1983 – 1989 вів боротьбу за відновлення авторської редакції опери М. Глінки "Життя за царя". Большой театр поставив оперу без порушень авторського задуму (1989). Досконало вивчав ораторії А. Онеггера і А. Жоліве про Жанну д'Арк. Чл. центру Ж. д'Арк в Орлеані. Виховав багато музикантів. Автор багатьох монографій і статей з історії музики.

УГСВ-3 установка генерування силових хвиль, розроблена науковцями КГРІ на початку 80-х. Сприяє видобутку корис. копалин свердловинами без розкриття рудного тіла шахтами і кар'єрами. Вперше впроваджена на СхідГЗК.

Удалова Ганна Михайлівна (15.2.1938, Полтав. обл.). Майстер зв'язку СРСР (1991). Зак. Одес. ін-т зв'язку (1971). У 1955 – 1958 телефоністка райвузла зв'язку Полтав. обл. З квіт. 1961 електромеханік, інж., нач. цеху, нач. дільниці Центру електрозв'язку № 1 Дніпропетров. дирекції "Укртелекому". Нагороджена орд. Трудового Червоного Прапора.

Удальцова, вулиця розташована у півд. чатині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. До 1975 мав назву провулок 2-й Грозненський. Довж. 240 м, шир. 7 м. Має 8 приват. будинків, проживає 11 чол. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. історика А. Д. Удальцова. Обслуговує 23 в/з.

"Удар", спецвипуск газ. "Червоний гірник" про проблеми будівництва Соцміста. Вийшов у 1931.

Ударна, вулиця житломасиву ім. Шевченка Жовт. р-ну. Закладена в 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. Довж. до 800 м, ширина 7 м. Має 53 будинки. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Обслуговує 31 в/з.

"Ударник", багатотиражна газета виходила у 1933 – 1941 для жителів сіл Красінськ. куща. Друкувалася в Ларинськ. МТС. Розповідала про життя сіл і кол-пів при них.

"Ударник", багатотиражна газета РУ ім. К. Лібкнехта видавалася у 1930 – 1941. Розповідала про труд. успіхи гірників, мала багато робкорів. У 1931 стала ініціатором заснування Всеукр. театралізованої газети "Комсомольський перфоратор".

"Ударник", колгосп організован. у 1929 у с. Новоселівка сучас. Широківськ. сільради. Мав до 600 га землі, 50 коней, працювало 50 сімей. У 1932 разом з кол-пами "Третій вирішальний" та "Леміш" об'єднався у кол-п "Комбайн" на правах бригади.

"Ударник" і "Червоногвардієць", спільна багатотиражна газета рудників ім. Кагановича та "Червоногвардійський" виходила у 1936. Докладних відомостей не виявлено.

"Ударник зернофабрики", багатотиражна газета Криворізьк. зернорад-пу виходила у 1931 – 1940.

Ударник комуністичної праці, почес. звання**,** яке надавали передовикам виробництва Криворіжжя з кінця 50-х до 1985. Існували бригади, цехи, підприємства комуністич. праці. Звання носило символічний характер. Серед перших бригада слюсарів ПівдГЗК.

“Ударник п'ятирічки”, багатотиражна газета Центрального рудорем. з-ду заснована у червні 1979. Розповідає про життя труд. колективу. Тираж до 1-1,2 тис. екз.

“Ударнику 1-ї п'ятирічки за 4 роки”, почин, який виник серед трудових колективів СРСР. Суть полягала в тому, щоб виконати завдання 1-ї п'ятирічки (1928 – 1933) за 4 роки. Це знайшло відображення серед гірників і залізничників Кривбасу. В урочистій обстановці переможцям вручали грамоти і нагрудні знаки. Серед відзначених гірники Митрофанов, Вобич, Старов.

Удегейська, вулиця розташована у старій частині Інгульця. Забудова почалася у 40-х у зв'язку із розвитком РУ “Інгулець”. До груд. 1975 мала назву вулиця Павлова. Довж. 400 м. Має 30 будинків приват. сектора, де проживає 44 чол. Названа на честь автоном. республіки Росії Удегеї. Обслуговує 503 в/з.

Удемансієла коренева (Oudemansiella radicata (Relh. ex Fr.) Sing. Collybiaradicata (Relh. ex Fr.) Que.), гриб. Шапка 2,5-8(10) см у діам., жовто-сірувата, коричнева, зрідка білувата, слизиста, гола. Пластинки білі, рідкі, широкі. Хейлоцистиди 50-120 х 50-40 мкм. Спори 12-15 х 9-11 мкм. Ніжка 10-20 завдовжки, 0,5-0,8 см завтовшки, в середній частині потовщена, з довгим кореневидним виростом, щільна борозенчаста.

Удмуртська, вулиця житломасиву Карнаватка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула у 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 3-й Горького. Довж. 334 м, ширина 7 м. Має 25 приват. будинків. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь автоном. республіки Удмуртії (Росія). Обслуговує 72 в/з.

Удовенко Віктор Федорович (10.3.1944, Харків. обл.). Режисер. Зак. Київ. ін-т театр. мистецтва (1967). У 60-х радист тр-ту “Харківнафтогазрозвідка”. У 1967 – 1971 актор Житомир. обл. муздрамтеатру. У 1971 – 1984 актор, у 1984 – 1986 режисер-постановник Криворізьк. театру драми і муз. комедії ім. Шевченка. Поставив спектаклі “Дуель” (1977), “Мораль пані Дульської”, “Поки б'ється серце”, “Тоді в Севільї” (1984), “Жив-був ковбой” (1985). У 1986 – 1994 директор театру ляльок. Лауреат обл. конкурсу молод. виконавців. Член Спілки театр. діячів України. У 1980 – 1994 режисер-постановник міських свят. Самодіяльн. поет і художник.

Удовенко Геннадій Йосипович (22.6.1931, Кр. Ріг -). Держ. діяч. Дипломат. Зак. СШ № 1, Київ. ун-т (1954). У 1952 – 1955 секретар міністра, колегії Мінпромбудматеріалів України. У 1955 – 1958 голова кол-пу в с. Домантівка Сквирськ. р-ну Київ. обл., “Тридцятитисячник”. У 1958 – 1959 аспірант Укр. наук.-дослід. ін-ту економіки с/госп. У 1959 - 1965 1-й секретар, радник відділу міжнарод. економіч. організації МЗК України. У 1965 – 1971 співробітник Секретаріату відділення ООН у Женеві. У 1971 – 1977 чл. колегії, нач. відділів кадрів і міжнарод. економіч. організацій МЗС України. У 1977 – 1980 директор управління Секретаріату ООН у Нью-Йорку. У 1980 – 1985 заст. міністра закордон. справ. У 1985 – 1992 Постійний представник України при ООН. У 1992 – 1994 Надзвичайний і Повноважний Посол України в Польщі. У 1994 – 1998 міністр закордонних справ України, чл. Ради нацбезпеки і оборони України. У верес. 1997 – верес. 1998 голова 52 сесії Генасамблеї ООН. Народ. депутат України (1998), голова Комітету Верх. Ради України з питань прав людини. З 1997 голова Народ. руху України, Почес. доктор Бріджпортськ. ун-ту (США), Укр. вільного ун-ту (Мюнхен), академік Міжнарод. академії інформації (Москва). Автор досліджень з історії та практики міжнарод. відносин. Нагородж. орд. Я. Мудрого 5 ст., Почес. Грамотою Верх. Президії Ради України (2).

Удовенко Григорій Якович (1927). Новатор сільгосп. виробництва. Освіта н/середня. Уч. ВВВ. Після війни працював у кол-пі/рад-пі ім. Шевченка. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагородж. орд. Леніна, Вітчизняної війни 1 ст.

Удовенко Йосип Петрович (19.9.1900, Кіровоград. обл. – 11.4.1978, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. Дніпропетров. гірнич. ін-т (1931). Уч. гром. війни з серп. 1920 на Півд. фр. у скл. кулемет. команди. Уч. відбудови Кривбасу. У 1932 – 1933 зав. рудником на Бакалі (Урал). У 1938 – 1939 зав. шахтою № 4 ШУ ім. 1-го Травня. Новатор виробництва. Ударник перших п'ятирічок, стахановець. У 1940 – 1941 нач. дослід. дільниці НДГРІ. Брав

участь в евакуації ін-ту на Урал. У 1941 – 1947 ст. контролер Наркомату держконтролю СРСР у гірнич. промисловості на Уралі і Кр. Розі. У 1947 – 1964 ст. наук. співробітник НДГРІ. Один з керівників відбудови ш. "Гігант". Відповідав за постачання Кривбасу електроенергією. Автор наук. праць. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Удовенко Леонід Антонович (15.12.1935, Кіровоград. обл.). Член СПУ. Зак. Дніпропетров. ун-т (1969). У 1958 – 1962 працював у Гурівськ. сільраді. У 1962 – 1965 майстер ком-ту "Укрголовторгтехніка". У 1965 – 1969 зав. відділом культури газ. "Червоний гірник". З початку 70-х працював в Дніпропетровську, а потім в Києві. Пише вірші. Автор п'єси "Сім'я" (1970), повісті "Хмари, здраствуйте" (1971), романів "Лютневий грім" (1977), "Червоні джерела" (1979).

Удовенко Федір Семенович (1886, Кр. Ріг – 1949, там же). Почес. залізничник. Освіта н/середня. У дитинстві наймитував. У 1910 – 1917 машиніст депо ст. Довгинцеве. У 1917 сформував та очолив загін Червоної гвардії. Уч. гром. війни, боротьби з отаманом Григор'євим. У берез. 1920 один з керівників оборони Кр. Рогу від банди Шаповала. У 1921 – 1930 слюсар, секретар партбюро, зав. поліклінікою ст. Довгинцеве. З 1930 машиніст паровоза. Ударник перших п'ятирічок. Вивів останній ешелон зі ст. Довгинцеве. У 1941 – 1944 машиніст у Куйбишеві, Караганді. З 1944 працював в депо ст. Довгинцеве.

Удовицька Надія Григорівна (2.7.1956, Кіровоград. обл.). Новатор виробництва. Освіта середня. У 1972 – 1995 крутильниця, оператор Криворізьк. вовнопрядильної фаб-ки. Передовик, ударник п'ятирічок, переможець змагань. Уч. ВДНГ України. Делегат XXIV з'їзду ЛКСМУ, XII Всесвіт. фестивалю молоді і студентів в Москві. Нагородж. орд. Трудової Слави 3 ст., Грамотою Президії Верх. Ради України.

Удоденко Андрій Георгійович (11.11.1904, Луганська обл. - ?). Пром. керівник. Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1935). Уч. гром. війни у скл. 12 КД 1-ї Кін. Арм. У 1920 – 1930 секретар, голова сільради, механік Донецьк. металург. з-ду. У 1935 – 1941 нач. фасонно-ливар. цеху з-ду "Комуніст" у Кр. Розі. Один з організаторів з-ду. Сформував цех з окрем. підрозділів. Організатор стахановськ. руху в цеху. Вивів у передові. Продуктивність праці збільшилася у 3-4 рази, собівартість литва знизилася у 3 рази. В лип. 1941 рекомендував Б. Г. Шангіна командиром партизан. загону. У 1941 – 1945 нач. ливар. цеху Магнітогорськ. металург. ком-ту, Високогорськ. ШУ. У 1945 – 1949 нач. дільниці по монтажу шахт ШУ ім. Ілліча, нач. ливар. цеху ШУ "Жовта річка" тр-ту "Кривбасруда". У 1949 – 1968 голов. механік тр-ту "Керчметалургбуд", директор Ялтинськ. міськпромком-ту, з-ду пластмас. виробів. Нагородж. орд. "Знак Пошани".

Удодик Василь Сергійович (25.12.1932, Тернопільська обл.). Почес. гірник. Освіта н/середня. У 1951 – 1982 моторист, підривник, машиніст скрепер. лебідки, бригадир шахт "Нова", "Гвардійська" РУ ім. Р. Люксембург. Передовик виробництва, ударник п'ятирічок. Один з кращих бригадирів підземного Кривбасу. Мав більше 50 подяк за сумлінну працю. Раціоналізатор і наставник. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Удол, степова низина на Криворіжжі за часів козацтва.

Удріс Ірина Миколаївна (22.6.1949, Київ). Пед. керівник. Зак. Київ. худ. ін-т (1972). У 1972 – 1979 зав. відділом Івано-Франківськ. обл. ліцею. З 1979 викладач, доцент, декан худ.-граф. фак-ту, зав. кафедрою образотворчого мистецтва Криворізьк. пед. ін-ту/ун-ту. Канд. мистецтвознавства (1991). Худ. критик. Чл. методради Міносвіти України з худ. освіти. Уч. міжнарод. конференцій з питань худ. освіти. Автор статей з історії укр. мистецтвознавства.

Ужгородська вулиця, житломасиву ЖКК № 26 центр. частини Жовт. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Довж. до 400 м, ширина 7 м. Має 8 будинків. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь обл. центру України. Обслуговує 13 в/з.

Ужинок, частина снопів, які зібрані з одної ділянки у давнину на Криворіжжі.

Узбецька вулиця, розташована в півн. частині Довг. р-ну. Закладена у 20-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 3-й Паровозний. Довж. до 400 м, ширина 7

м. Має 18 приват. будинків, проживає 35 чол. Багата на зелені насадження. Названа на честь країни у Середній Азії – Узбекистану. Обслуговує 48 в/з.

Узвар, давня назва страви, напоїв з фруктів і трав.

Узик, місце, де пересихала річка або русло струмка у давні часи на Криворіжжі.

Узлов Данило Єрофейович (31.12.1901, Кіровоград. обл. – 10.10.1953, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. Криворізьк. гірнич. тех-м (1936). З 1916 працював бутобоєм на графіт. з-ді. У 1938 – 1941 зав. ш. "Північна" ШУ ім. Кагановича. У 1941 – 1943 на Івановськ. кар'єрі Високогорськ. РУ на Уралі. З 1943 керував відбудовою шахт Кривбасу. У 1944 – 1950 нач. ш. "Центральна" ШУ ім. Кагановича. У 1950 – 1953 нач. ш. ім. Орджонікідзе РУ ім. Леніна. Засновник гірничої династії. Умілий керівник процесу видобутку руди. Загинув від рук злочинців. Похвальний лист Наркомату чорної металургії. Нагороджк. орд. Трудового Червоного Прапора.

Узлов Іван Герасимович (14.8.1923, Кіровоград. обл.). Засл. діяч науки України (1983). Проф. (1973). Д.Т.Н. (1971). Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1949). Дитинство провів у Кр. Розі. Вихованець СШ № 36. З 1949 інж., ст. наук. співробітник, зав. сектором, з 1978 директор Ін-ту чорної металургії (Дніпропетровськ). Створив нові сорти сталі, розробив технологію термічного зміцнення прокату сталі. Держ. прем. СРСР (1982), прем. Ради Міністрів СРСР. Автор наук. праць.

Уклон Інгульця та Саксагані, відношення падіння річки на будь-якій її дільниці до довжини останнього. Позначається десятковим дробом або проміле ($^0/_{00}$). Середній уклон Інгульця та Саксагані складає 0,00007 або 0,07 $^0/_{00}$.

УКМ пристрій комплектний мікропроцесорний, розроблен. науковцями КГРІ Е. Г. Файнштейном, В. І. Ткачем, Н. Х. Саітгареєвим у кінці 70-х. Виготовлявся на Моск. дослід. з-ді. Впроваджен. на ком-ті "Криворіжсталь".

Україна, держава у Схід. Європі. На півд. омивається Чорним та Азовським морями. Площа 603,7 тис. кв. км. Населення – 52344 тис. чол., міське 67 %, українці (72,7 %), росіяни (22,1 %), євреї (0,9 %), білоруси (0,9 %), молдавани, поляки та ін. Більшість віруючих – православні та католики. Голова держави – Президент. Законодавчий орган – Верховна Рада. Столиця – Київ, 24 області, 479 районів, 434 міста, 927 смт. Територіальна автономія – Республіка Крим. Грошова одиниця – гривня. Поверхня більшої частини рівнинна та пагориста з окремими високостями (Волинська, Подільська, Придніпровська – на заході, Донецький кряж та Приазовська – на півд. сході) та низинами (Полісся на півн., Придніпровська у середній частині, Причорноморська – на півд.). На півд. заході – Українські Карпати (висота до 2061 м, гора Говерла), на півд. – Кримські гори (висота до 1545 м). Клімат помірний, переважно континентальний, на Півд. узбережжі Криму – субтропічний. Середні температури січня від 8°С на півн. сході до 4°С на півд., липня – від 18°С на півн. заході до 24°С на півд. сході, опадів від 300 мм в рік на півд. сході до 1200-1600 мм в Карпатах. Головні річки: Дніпро, Південний Буг, Сіверський Донець, Дністер, Дунай. Багато озер. На півн. – змішані ліси; в центр. частині та на півд. – лісостепи та степи. Карпатський та Шацький природні національні парки; заповідники (найбільш крупні – Чорноморський, Поліський). В першому тисячолітті до н. е. на частині території України існували Скіфське царство, античні міста-держави Півн. Причорномор'я та ін. У IX-XII ст. більша частина території увійшла до скл. древньоруської (древньоросійської) держави, яка стала основою формування трьох східнослов'янських народів (росіяни, українці та білоруси). У XII ст. на території півд. заходу Русі виділились Київське, Чернігівське, Галицьке, Володимиро-Волинське та ін. самостійні князівства, в кінці XII ст. утворилося Галицько-Волинське князівство. У XIII ст. вони піддалися монгольським завоюванням, а у XIV ст. підпали під владу Великого князівства Литовського, Польщі ін. У XVI ст. утворилася Запорізька Січ – центр українського козацтва. В результаті визвольної війни 1648 – 1654 під керівництвом Богдана Хмельницького і возз'єднання України з Росією (Переяславська Рада) Лівобережна Україна отримала автономію у складі Росії. В кінці XVIII ст. Правобережна Україна

возз'єдналася з Росією. У 1917-1920 на території України існували Українська Народна Республіка, Західно-Українська Народна Республіка, Українська держава, з якими УРСР (створена в грудні 1917) знаходилася в стані гром. війни. В результаті радянсько-польської війни 1920 Західна Україна відійшла до Польщі. З 30.12.1922 УРСР у скл. СРСР. У 1939 в результаті розділу сфер впливу між СРСР та Німеччиною територія Західної України увійшла до скл. УРСР. У 1941 – 1945 Україна піддалася німецько-фашистській окупації. У черв. 1945 Закарпатська Україна увійшла до скл. УРСР. У 1954 з РРФСР до складу УРСР передано Кримську обл. У 1990 Верховна Рада республіки прийняла Декларацію про державний суверенітет. Заснована посада президента (1991). Україна – індустріально-аграрна держава. Валовий національний продукт на душу населення 1670 доларів США на рік. Провідні галузі промисловості: машинобудування і металообробка (виробництво машин та устаткування для гірничої і металургійної промисловості, енергетичне, транспортне та с/госп. машинобудування, верстато- і приладобудування, суднобудування, електротехнічна та радіоелектронна промисловість ін.), гірничодобувна (вугілля, залізні та марганцеві руди, сірка, калійні солі ін.), чорна та кольорова (алюміній, титан, магній) металургія, хімічна, коксохімічна і нафтохімічна (мінеральні добрива, сірчана кислота, сода та ін.). Розвинені харчова (цукрова, маслоробна, жирова, м'ясо-молочна, консервна, виноробна), легка (текстильна, швейна, трикотажна), целюлозно-паперова промисловості; виробництво буд. матеріалів. С/госп. спеціалізується на вирощуванні зернових (в основному пшениці, кукурудзи, рису) та технічних (соняшникових) культур та тваринництва (головні галузі – розведення великої рогатої худоби та свинарство). Овочівництво, садівництво, виноградарство. Головні морські порти – Одеса, Іллічівськ, Херсон, Ізмаїл, Маріуполь, Керч: діє морська поромна переправа Іллічівськ-Варна (Болгарія). Судноплавство по Дніпру, Десні, Прип'яті, Дністру, Дунаю. Мережа трубопроводів. Курорти та курортні зони: Південне узбережжя Криму, Євпаторія, Одеська група курортів, Трускавець, Миргород, Моршин та ін.

“Україна”, акціонерного комерційного агропромислового банку Криворізьке відділення бере початок від Держбанку СРСР, відкритого у 1921. У 1988 перейменован. на Агропромисловий банк. З 1990 має сучас. назву. Виконувала всі види банківських послуг. Зазнав банкрутства.

“Україна”, колгосп створен. на території Лозуватськ. сільради у 1951 шляхом об'єднання дрібних артілей. У 1958 приєднан. до кол-пу “Шлях Леніна”.

“Україна”, радгосп бере початок від 1932 рибальськ. артілей на території Кіровськ. сільради. З 1960 утворився рад-п “Комуніст”, з серп. 1992 носить назву "Україна". Працювало 420 чол. Мав 4,4 тис. га, з них 3,3 – оранка, 40 га саду. Продавав 1,6-1,7 тис. т зерна, 400 т соняшнику, 5 тис. т овочів, 1,9 тис. т молока.

“Україна”, садівницьке товариство ком-ту "Криворіжсталь" закладене в 70-х у Дзерж. р-ні. Пл. 19,2 га. Має 274 ділянки.

“Україна”, садівницьке товариство з-ду гірнич. машинобудування закладене в 70-х у Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 6 га. Має 95 ділянок.

“Україно моя”, щорічний міський фестиваль народної творчості. Проводиться з 1992 за ініціативою муз. школи № 3 з участю муз. педін-ту/ун-ту. Фінансову підтримку надає швейна фаб-ка “Старт”. Пропагує укр. музику, відроджує культуру народу, виявляє творче обдарування. Уч. беруть до 8 тис. чол., вважається найчисленнішим серед інших фестивалів. У 1958 набув статусу обласного. Вік учасників від 8 до 80 років.

Українська, вулиця розташована у центр. частині Ц.-Міськ. р-ну. Закладена на початку XX ст. Розвитку набула у 30, 50-60-х. Довж. 2 тис. м, ширина 9 м. Має 175 приват., 121 держ. будинок. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Обслуговують 24, 72, 99 в/з.

“Українська зима”, щорічний турнір боксерів 13-14 років проводиться у Кр. Розі з 1996 за ініціативою міськ. федерації боксу. Беруть участь до 10-12 команд з Кр. Рогу, ін. міст

України. Змагання збирають до 70-80 учасників. Пропагує бокс, визначає його майбутнє. Переможці нагороджуються дипломами і пам'ятними призами.

Українська мова, національна мова українського народу становить східну підгрупу слов'янськ. групи індоєвропейської сім'ї. Виникла на основі територіальних діалектів давньоруськ. мови. Граматика будови складалася в основному до XIV ст. Поділяється на півн., півд.-захід., півд.-схід. говори. Криворіжжя відноситься до останнього. Алфавіт складається з 32 літер. 75 % криворіжців вважає У. м. рідною.

"Українське", пиво розроблене технологами концерну "Надєжда" у 1999 – 2000. Темне, виготовлене із світлого, темного та карамельного сортів солоду, хмелю добірної якості, спеціально підготовленої води. Має карамельний смак та аромат темного солоду. Енергетична цінність 45 ккал/100 г. Вуглеводів 7 г, білків 4,2 г. Вміщує не менше 3,2 % алкоголю. Гідно представляє криворізьку марку.

"Українське", світле пиво розроблене технологами концерну "Надєжда" у 1999 – 2000. Виготовлене з світлого солоду, ячменю вищої якості, спеціально очищеної води. Має вишуканий смак та аромат з присмаком свіжості та хмільної гіркоти. Енергетична цінність 42 ккал/100 г. Вуглеводів 8,5 г, білків 3,5 г. Гідно представляє криворізьку марку.

Український геологорозвідувальний трест, утворен. у лист. 1954 на базі Криворізьк. та Укр. геологорозвідувальних тр-тів. Проводив розвідку родовищ заліз. руд Кривбасу, р-нів Великого Криворіжжя, нікопольських покладів марганцю та флюсових вапняків у Донбасі. У 1954 розвідане родовище Великої Глеюватки, утворена геологозйомно-тематична експедиція. У червні 1957 увійшов до скл. Головгеології України, організована Центральна комплексна геологіч. експедиція. У 1958 працювало 3155 чол., 167 бурверстатів. У 1959 започатковане гідрогеологічне дослідження Кривбасу, за 1960 – 1965 пробурені 300 гідросвердловин метражем до 78,2 тис. п. м. Відкачено 77 млн. куб. м підземних вод, що сприяло безпеці гірнич. робіт. У 1959 впроваджені багатоствольне буріння, шарошечні долота, алмазні колонки замість дробових. У 1973 перейменован. в експедицію "Кривбасгеологія". Керуючі М. М. Акименко, П. О. Сидорчук, О. П. Гавеля.

Український державний науково-дослідний інститут безпеки праці та екології в гірничорудній і металургійній промисловості (НДІБПГ), бере початок від лабораторії по боротьбі з силікозом Ін-ту гірнич. справи ім. М. М. Федорова АН України, створен. у Кр. Розі у червні 1957. Лабораторія мала завдання досліджувати і розробляти засоби на зниження запиленості повітря за умов підзем. розробок заліз. руд. Налічувала 13 співробітників. У 1959 штат збільшився до 26 чол. У лют. 1960 лабораторія реорганізована у філію ІГС. У 1963 філіал передан. Держкомітету з чорної і кольорової металургії при Держплані СРСР і визнаний головним по координації науково-дослід. робіт з проблем вентиляції і боротьби з пилом і газами при підзем. і відкритій розробці руд. У 1964 філіал реорганізован. у науково-дослід. ін-т по вентиляції, пиловловлюванню та очищення повітря на підприємствах металург. промисловості (НДІметалургвентиляція). У 1964 на ВДНГ СРСР експонувалося 25 робіт. У лист. 1965 ін-т передан. Мінчормету СРСР і визнан. головним з проблем розробки ефективних способів і засобів провітрювання, боротьби з пилом і газами у шахтах, кар'єрах, аглофабриках. Об'єднував 11 лабораторій. У квіт. 1968 ін-т перейменован. у науково-дослід. ін-т по вентиляції і очищення повітря на гірничорудних підприємствах (НДІрудвентиляція). Працювало 224 науковця. У груд. 1972 ін-т реорганізован. у Всесоюз. науково-дослід. ін-т безпеки праці в гірничоруд. промисловості (ВНДБПГ). У лист. 1991 ін-т перейменован. в Укр. держ. науково-дослід. ін-т безпеки праці та екології в гірничоруд. і металург. промисловості. Працює 165 науковців. У 1964 – 1967 впроваджені метод розрахунків аспірації перевантажень горючих матеріалів, система аспірації на ш. "Центральна" РУ ім. XX партз'їзду. На 1967 рівень захворювання силікозом знизився у 14 разів. У 1968 – 1971 розроблені системи зниження рівня пилу на робочих місцях, шламовловлювачах. У 1972 – 1995 впроваджені засоби спрямовані на зниження шумів виробнич. обладнання, рівня

виробнич. травматизму, захист від уражень електрострумом ін. Ін-т бере участь у виставках.

Український заочний політехнічний технікум, бере початок з 1929 від залізорудного гірнич. тех-му. Створен. для підготовки спеціалістів серед. ланки для гірничорудної промисловості Кривбасу за фахом гірнич. електромеханіки та експлуатаційники. У 1932 70 чол. одержали перші дипломи. Розташовувався на вул. Пушкіна. У 1931 перейменован. у гірничоруд. тех-м. Нові спеціальності геологи, економісти, маркшейдери. З 1932 працював робітфак. У серп. 1955 перейменован. у гірничо-металург. тех-м із спеціальностями розробка рудних родовищ, гірнич. машинобудування, гірнича електромеханіка, доменне і прокатне виробництво, обладнання металург. з-дів. У 1961 реорганізован. у тех-м рудникової автоматики. З метою підвищення якості підготовки техніків без відриву від виробництва у берез. 1988 створен. заочний політех-м. За часів ВВВ перебував у Н/Тагілі. Підготував більше 25 тис. спеціалістів, з них 187 для 20 країн світу. Серед випускників Герої Рад. Союзу Б. Б. Глинка, В. М. Коломоєць, Герої Соц. Праці О. С. Висоцький, В. М. Колпак, Я. М. Косогов, А. А. Денисенко, І. С. Кравцов, А. Д. Петрук, Д. М. Свинаренко, А. Я. Солодуха, А. О. Статкевич. Директори В. Г. Кузніченко, О. К. Цицюра, М. С. Беспалько, П. В. Журавльов, М. Б. Портний, В. М. Корогод, П. С. Пашков, В. С. Падалко, М. І. Швець, В. М. Мироненко.

Українських народних інструментів оркестр, створен. у верес. 1988 у муз. школі № 12 В. М. Гнезділовим. Склад – 40 чол. Репертуар – твори класиків, обробка укр. народ. пісень. Лауреат фестивалів "Україно моя", дипломант 1-го міжнарод. фестивалю дитяч. творчості (Хмельницький, 1991). Керівники Г. Соломаха, А. Дергачев, А. Дерипаска.

Українського козацтва Криворізький курінь низового запорізького козацтва, створен. у трав. 1992. Пропагує ідеї козацтва, бере актив. участь у його відроджені

Українського союзу колишніх малолітніх в'язнів фашизму міське відділення, створене у серп. 1991. Поділене на 7 секцій. На обліку з початку створення перебувало 1744 чол. Здійснює облік городян, які у дитинстві були насильно забрані до Німеччини, перебували на примусових роботах, у концтаборах. Здійснює соціальний захист цих верств населення.

Українського Союзу промисловців і підприємців міське представництво, створене у лют. 1997. Об'єднує підприємців, сприяє їх діяльності. Має 17 колектив. членів. Голова В. В. Севернюк.

Української вулиці ринок, існує з 1997. Пл. 3,6 тис. кв. м. На 68 торг. місцях реалізуються продукти харчування.

Української площі сквер, закладен. у 1988 у зв'язку з будівництвом багатоповерх. будинків. Пл. 1,2 га. Обладнан. пішохідними доріжками, місцями для відпочинку. Межує з вул. Леніна та Українською у Ц.-Міськ. р-ні.

Української ради товариства із земельного облаштування трудівників-євреїв міське відділення, створене у 1925. Мало за мету сприяти переходу єврейської бідноти до землеробства та до інших видів виробничої діяльності. Вирішувалися питання переселення євреїв на територію Криворізьк. округу, кредитування переселенців, землевлаштування, надання техніки. Ліквідоване у 1932.

Української республіканської партії міська організація, зареєстрована у лист. 1993. Має Дзерж. районну організацію. Має 80 членів. Голова Л. М. Балабат.

Української спілки колишніх малолітніх в'язнів міське відділення, діє з верес. 1993. Об'єднує дітей війни, які піддавалися арешту і перебували у концтаборах фашистської Німеччини. Голова М. М. Орищук.

Української та іноземних мов кафедра Криворізького економічного інституту, створена з метою вивчення мов. Працює 22 викладачі.

Української філології факультет, створен. у жовт. 1930 у скл. Криворізьк. ін-ту профосвіти як філологічний. До скл. входили української, російської мов та літератур відділення. Навчалося 100 чол. У 1938-1952 діяло учительське відділення. До скл. входять

відділення української мови; російської мови; української, російської та зарубіжної літератур. У 1993-1995 опубліковано 12 монографій, 120 наук. праць. Серед провідних спеціалістів. М.Г.Найдьонова, К.П.Чубинська, З.В.Торговець, К.Й.Ровда, Ф.А.Чернова, М.С.Мошенський, О.О.Телешов, В.С.Ващенко, Ф.М.Яловий, Ф.З.Яловий, А.В.Козлов, П.І.Білоусенко, С.О.Караман.

“Укрдіпрома”, криворізьк. бригада створена у 1945 на з-ді “Криворіжсталь” , як проектно-конструкторська бригада Держфонду з проектування металургіч. з-дів. На першому етапі займалася відновленням зруйнованого з-ду, упорядкуванням техдокументів. У 1948 бригада передана до скл. Дніпропетров. філіалу “Діпромезу”. У 1955 займалася проектуванням нових потужностей КМЗ. У 1987 група спеціалістів удостоєна прем. Радміну СРСР.

“Укрексімбанк”, державного експортно-імпортного банку України Криворізька філія діє з кінця 90-х. Здійснює всі види банківських послуг.

“Укренергочормет”, спеціалізоване управління створене у жовт. 1944 у скл. тр-ту “Енергочормет” як виробничо-монтажна дільниця № 6 тр-ту “Центроенергочормет”. Займалася відновленням енергогосподарства з-ду “Криворіжсталь”. Існували котельне, турбінне, електричне виробництва та майстерня. Працювало 100 чол. У 1945 змонтовані 2 пересувні електростанції по 5 тис. кВт кожна, які забезпечували потреби з-ду і Соцміста. У 1946 – 1949 введена перша черга ТЕЦ КМЗ. У 1949 нараховувало 159 чол. У верес. 1952 дільниці присвоєно № 8. У 1957 одержало назву Криворізька монтажна дільниця № 9 “Укренергочормет”. У 1949 – 1957 змонтовано 40 нових об'єктів. Працювало 223 чол. У 50-60-х тривав монтаж обладнання на потужностях КМЗ, КХЗ, ЦГЗК, ПівдГЗК. У січ. 1961 утворилося Криворізьке спеціалізоване будівельно-монтажне управління № 461 тр-ту “Укренергочормет” у скл. 5 дільниць. Працювало 425 чол. Введено 61 об'єкт КМК, 6 – ЦГЗК, 6 – КХЗ, управління обслуговувало 20 підприємств України. У 1972 звільнене від монтаж. операцій і займалося ремонтом енергообладнання з-ду “Криворіжсталь” та ін. підприємств Кривбасу. У 1976 утворене Криворізьке СУ № 2 тр-ту “Укренергочормет” для ремонтів енергообладнання гірнич. підприємств Кр. Рогу. СУ № 1 обслуговувало тільки об'єкти КМЗ. З 1995 перейшло у колективну власність. У лип. 1999 припинило діяльність, а колектив увійшов до скл. цеху № 1 по ремонту енергообладнання ком-ту “Криворіжсталь”. 148 чол. нагороджж. орд. і медалями. Начальники Г. М. Овечкін, К. С. Рогачов, Ф. Т. Нежельський, А. І. Кашин, М. П. Северенчук, Р. М. Карлинський, П. Х. Денисик, І. Я. Чирва, В. М. Дзюбін

“Укренергочормет”, садівницьке товариство одноймен. будуправління закладене в 70-х у Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 4,2 га. Має 80 ділянок.

Укривало, ковдра у давнину на Криворіжжі. Мали поширення байкові, верблюжі, пікейні, вовняні ін.

“Укрмеханобр”, виробниче підприємство створене у трав. 1991 з участю експедиції “Кривбасгеологія”, Ленінград. науково-техніч. комплексу “Механобр”. Займається науковими розробками та їх впровадженням у галузі порошкової металургії, збагачення руд, переробки техногенної сировини, виробництва феровanадію. У витоків стояли К.А.Кисельов, С.В. Синенко, В.Л.Кучер, М.Н.Кисельова. Утримує в оренді кар'єр “Північний ” кол. РУ ім. Дзержинського. Перший директор К.А.Кисельов.

Укріплений район, оборонний рубіж створювався навколо Кр. Рогу в лип.-серп. 1941. На дільниці Широке-Лозуватка працювало до 150 тис. чол. Вийнято до 4 млн. куб. м грунту, споруджено 20 команд. пунктів, 20 об'єктів зв'язку, вогневі точки, окопи, бліндажі. Роботами керували Г. М. Бринза, О. О. Костюков, К. В. Кудряшов, Д. З. Скірко, Н. А. Шильман. Друга лінія проходила на півд. до сел. Широке до впадіння Інгульця в Інгул. Працювало до 4,5 тис. чол. Споруджено 120 бліндажів, 320 вогневих точок, 150 км протитанк. ровів, окопів, ходів сполучень. Технічне забезпечення здійснювало ШУ ім. Ілліча. Роботами керували В. Гордон, М. Губський, Р. Кадирбаєв, Г. Кирносов. Працюючі

піддавалися нальотам ворож. авіації, вели боротьбу з диверсантами і парашутистами противника.

“Укрпідшипник”, закрите акціонерне товариство створене у лют. 1992. Забезпечує укр. виробників підшипниковою продукцією, яка надходить у більш ніж 300 підприємств України, Росії, Білорусії, Казахстану. Працює 21 чол. Занесене у “Золоту книгу ділової еліти України”. Бере участь у виставках. Голова правління В. Л. Корніх.

Укрпостачзбуту контора, створена у Кр. Розі в 1931. Займалося будівництвом шкіл ін. об'єктів промисловості і соцкульпобуту. Ліквідована у 1937.

“Укрсиббанк”, Криворізька філія акціонерного комерційного банку відкрита у верес. 1999. Має відділення у Жовт. і Терн. р-нах. Обслуговує всі банківські операції. Має стабільних клієнтів. Працює до 60 чол. Директор Т. Д. Гончар.

“Укрсоцбанк”, акціонерного комерційного банку Криворізька філія створена у жовт. 2000. Виконує всі банківські операції. Директор А. Г. Мелєєв.

УКФ-250, ударно-компенсаційний фільтр створен. інж. ін-ту ВНДІБПГ П. Г. Гагаузом на початку 70-х. Призначен. для очищення повітря від пилу в шахтах. Продуктивність 250 куб. м/сек.

Улан-Баторська, вулиця житломасиву Всебратське Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-х. До 1975 мав назву провулок 1-й Піхотинський. Довж. 805 м, ширина 7 м. Має 25 приват. будинків. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь столиці Монголії – м. Улан-Батор. Обслуговує 46 в/з.

Улани (від тюрк. – юнак, молодець), легка кавалерія бере початок від монголо-татар. військ. у XIII ст. У рос. армії з 1803. На озброєнні перебували шаблі, піки, пістолети. Особовий склад носив уланку-капелюх з квадратним верхом. У 1828 – 1859 військове поселення у Кр. Розі являло уланський полк. Розформовані у 1918.

Улан-Удинський, провулок розташован. у центр. частині Ц.-Міськ. р-ну. Закладений на початку XX ст. Розвитку набув у 30-50-х. До 1975 мав назву провулок 3-й Глинки. Довж. 94 м, шир. 7 м. Має 16 приват. будинків. Вкритий відсівом, багатий на зелені насадження. Назван. на честь столиці Бурятії – м. Улан-Уде (Росія). Обслуговує 99 в/з.

Улинський Олександр Йосипович (27.12.1959, Дніпропетров. обл.). Пром. і спорт. керівник. Зак. Ленінград. технологіч. ін-т (1982). Один з організаторів підприємництва у Кр. Розі. З 1997 1-й віце-президент ФК "Кривбас". Доктор філософії у галузі ділового адміністрування. Команда "Кривбас" володіла бронз. медалями чемпіонату України (1999, 2001). Золота медаль МКР "За ефективне управління" (1999).

Улітін Микола Григорович (1923, Ростов. обл. – 2.1.1944, Дніпропетров. обл.). Герой Рад. Союзу (19.3.1944). Зак. ФЗУ. Уч. ВВВ з лип. 1942. Ком-р роти 1147 СП 353 СД відзначився 2.1.1944 у бою за с. Назарівка Софіївськ. р-ну. Відбив 8 атак, особисто знищив 80 гітлерівців. Загинув у бою. Ім'я носить вул. у Кр. Розі, СШ в ст. Чорткове Ростов. обл. Нагороджен. орд. Леніна, Червоної Зірки.

Улітіна, вулиця розташована у захід. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. Розвитку набула в 30, 50-60-х. Довж. 200 м, ширина 7 м. Має 21 приват. будинок, проживає 105 чол. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь Героя Рад. Союзу М. Г. Улітіна. Обслуговує Залізничне в/з.

Улюля, народна назва сича у давні часи на Криворіжжі.

Ульбріхта, вулиця житломасиву Ворошиловка Жовт. р-ну. Закладена в 30-х. До 1975 мала назву вулиця Димитрова. Довж. до 800 м, ширина 7 м. Має 25 будинків. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Розташован. магазин. Названа на честь нім. держ. діяча Ульбріхта Вальтера (30.4.1893, Лепциг – 1.8.1973, Берлін). Один з організаторів боротьби з фашизмом. Засновник НДР, Голова Держради НДР. Обслуговує 14 в/з.

Ульянов Ісак Григорович (13.6.1903, Кр. Ріг – 80-ті). Перший друкар Криворіжжя. Освіта середня. З 1915 друкар приват. друкарні Галла. У 1916 – 1917 брав участь у страйках друкарів Кр. Рогу. Один з перших друкарів Кр. Рогу за рад. часів. У 1918 набирав газ. “Известия рабочих и крестьянских депутатов”. Уч. гром. війни. Друкував

листівки у підпіллі. Один з перших комсомольців Кр. Рогу. У 1920 – 1928 друкар, робітник у Кр. Розі, Саратові, Нікополі. У 1929 – 1959 перебував на госп. роботі в Ленінграді.

Ульяновська, вулиця житломасиву ім. Артема Сакс. р-ну. Закладена на початку 50-х. Довж. 150 м. Має 4 приват. будинки, проживає 12 чол. Вкрита відсівом.. Названа на честь В. І. Леніна. Обслуговує 36 в/з.

Ульянцев Тимофій Іванович (19.2.1888, Курська обл. – 28.6.1919, Ленкорань). Уч. рев. подій. Освіта середня. В 1893 – 1909 проживав на Криворіжжі. Працював коногоном, слюсарем на руднику Перрі. Уч. рев. подій 1905. Брав участь у формуванні бойових дружин. Двічі піддавався арештам. З 1909 на БФ. У скл. мінзагону міноносця "Онега", крейсера "Росія". Вів актив. рев. діяльність. З 1915 очолював РСДРП(б) Кронштадтськ. бази. Уч. 1-ї світ. війни. У лют. 1916 – лют. 1917 на засланні. Чл. колегії з формування частин Червоної Армії. Займав керівні військ. та політич. посади у Тулі, Астрахані, Ленкорані. Загинув у бою.

Уманець Володимир Іванович (20.4.1956, Миколаїв. обл.). Сільгосп. керівник. Зак. Білоцерківськ. с/госп. ін-т (1995). У 1975 – 1998 бригадир, голов. агроном, керуючий відділком рад-пу "Гірник". З 1998 голова КСП, директор агрофірми "Гірник". Умілий керівник с/госп. виробництва.

Уманець Григорій Якович (25.10.1935, Полтав. обл.). Герой Соц. Праці (1976). Освіта середня. У 1953 – 1985 бригадир прохідницьк. бригади шахт ім. Орджонікідзе, ім. Леніна РУ ім. Леніна. Видатний гірник Кривбасу. Встановив кілька рекордів проходки. Ім'я у Книзі Труд. Слави Дніпропетров. обл. Ударник п'ятирічок. 6 разів ставав переможцем річних змагань. Наставник і раціоналізатор. Брав актив. участь у громадськ. діяльності. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора, знак. "Шахтарська слава" 2, 3 ст.

Уманська, вулиця селища Мирівське Терн. р-ну. Закладена на початку 50-х. Розвитку набула в 60-х. Довж. 300 м, ширина 7 м. Має 13 держ. будинків, проживає 252 чол. Вкрита асфальтом. Названа на честь м. Умань Черкас. обл. Обслуговує Мирівське в/з.

Уманський Макарій Артемович (1880, Черкас. обл. – 18.3.1927). Держ. керівник. Освіта н/середня. У 1893 – 1895 наймитував. У 1895 – 1898 учень майстерні каслера у Єлисаветграді, коваль у маєтку Давидова у Кам'янці. У 1898 – 1901 працював на ст. Довгинцеве. У 1901 – 1905 служив у царськ. армії, вів рев. пропаганду серед солдатів. З 1905 працював на ст. Довгинцеве. У 1917 формував загони Червоної гвардії. Вів підпільну боротьбу проти австро-нім. окупантів, денікінців. У січ. 1920 серед перших увійшов на ст. Довгинцеве. Чл. ревкому. Згодом працював в кооперації.

Умільців, вулиця житломасиву Чорногорка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена у 30-х. Розвитку набула у 50-60-х. До 1975 мав назву провулок Печерський. Довж. 139 м, ширина 7 м. Має 21 приват. будинок. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує 98 в/з.

Умникова Юлія Гнатівна (1885, Миколаїв. обл. – 2.6.1918, Кр. Ріг). Уч. рев. руху на Криворіжжі. З дитинства наймитувала, працювала на швейній фабриці в Одесі. Перед 1-ю світ. війною приїхала до Кр. Рогу. Брала актив. участь у підпільн. реврусі на Гданцівськ. чавуноливар. з-ді. Уч. боротьби з австро-нім. окупантами. Серед перших вступила до Криворізьк. ревполку. У боях у Донбасі важкопоранена. Перебралася до Кр. Рогу. Уч. підпілля. У трав. 1918 схоплена нім. військами. Перенесла тортури. Розстріляна біля с. Катеринівка. Ім'я носить вулиця у Кр. Розі. На могилі пам'ятник.

Умникової, вулиця житломасиву Гданцівка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. Довж. 400 м, ширина 9 м. Має 51 держ. будинок. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь уч. рев. подій на Криворіжжі Ю. Г. Умникової. Обслуговує 4 в/з.

Умникової Ю. Г меморіальна дошка, встановлена у 1959 на будинку № 1 по одноймен. вул. у житломасиві Гданцівка Ц.-Міськ. р-ну. Напис на білому мармурі свідчить, що вул. носить ім'я уч. рев. подій на Криворіжжі Ю. Г. Умникової.

Умова, вулиця розташована у півд. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. Довж. 465 м, ширина 7 м. Має 12 приват. будинків, проживає 16 чол. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. фізика Умова Миколи Олексійовича (4.2.1846, Симбірськ – 28.1.1915, Москва). Праці з теорії коливальних процесів, електрики, оптики, земного магнетизму, молекулярної фізики ін. Обслуговує 23 в/з.

УМПШ, пристрій механічної подачі зарядного шланга в свердловину створен. інж. ін-ту ВНДІБПГ О. В. Дрібницею, Е. Г. Гайдаєм на початку 70-х. Призначен. для механіч. подачі зарядного шланга при зарядці глибоких свердловин. Дозволяє підвищувати продуктивність, ліквідувати тяжку працю. Маса 10 кг. Потужність пневмодвигуна 1,5 к. с.

Унгера П. Т. млин і маслоробня, побудовані у с. Гданцівка в 1883. Розташовувалися на березі р. Інгулець, перебували у приват. власності. Забезпечували борошном і маслом будівельників і працівників Гданцівськ. чавуноливарного з-ду. Існували до початку гром. війни. Стали базою для утворення сучас. ком-ту хлібопродуктів.

“Універсал”, завод відкрит. у 1959 як базовий завод тр-ту “Криворіаглобуд”. З 1962 діяв як районний механічний завод. У лип. 1982 перейменован. в експериментальний ремонтно-механічний з-д. Здійснює ремонт буд. техніки, випускає запчастини. Директори К. Т. Кальян, Р. П. Савченко, В. П. Бобко.

Універсальна, вулиця житломасиву ім. Р. Люксембург Терн. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 1-ша Універсальна. Довж. 786 м, ширина 8 м. Має 48 приват. будинків, проживає 170 чол. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує 37 в/з.

Універсальний збагачувальний апарат, розроблен. науковцями КГРІ на початку 80-х. Розподіляє матеріали на фракції, очищує сировину в процесі ударного впливу.

Універсальний комплекс для імітації систем рудопотоків, розроблен. науковцями КГРІ у середині 80-х. Призначен. для аналізу і вибору структур і параметрів технологіч. схем підземних рудників на основі прогнозування експлуатаційних показників. Використовувався для рішення завдань ін-тами “Кривбаспроект”, “Дніпроруда”.

“Універсам”, магазину сквер закладен. у 1986 в Сакс. р-ні. Пл. 1,5 га. Обладнан. клумбами, пішохідними доріжками, місцями для відпочинку.

“Універсам Кривбас”, супермаркет відкрит. у лют. 2001 на базі універсаму “Кривбас”. Працює 142 чол. Здійснюється оптова і роздрібна торгівля товарами 20 тис. найменувань. Розташован. у Сакс. р-ні.

Університетська, вулиця житломасиву ім. Шевченка Жовт. р-ну. Закладена в 40-х. Розвитку набула у 50-60-х. Довж. до 1 тис. м, ширина 7 м. Має 92 будинки. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Розташовані 2 магазини. Обслуговує 29 в/з.

“Унісон”, народний ансамбль сучасного тацю створен. у 1997 за ініціативою Т. Шушмінцевої. У квіт. 1991 одержав звання народного. Склад – 60 дітей 8-18 років. У репертуарі сучас. естрад. танці. Дипломант фестивалів “Зорепад”, “Срібне джерельце”, “Ярмарка пісні”.

Уніфікований комплекс самохідних машин, створен. колективом ін-ту ВНДПІрудмаш у 80-х. Призначен. для доставки матеріалів, завантаження, розвантаження, монтаж. обладнання за умов гірнич. виробок. Вантажоспроможність 5 т. Маса 6,6 т. Виготовлявся на Криворізьк. з-ді гірнич. машинобудування

Унція (лат.), стародавня одиниця аптекар. маси. Широко застосовувалася аптеками дореволюц. Криворіжжя.

Уншліхта, вулиця розташована у півд. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. Розвитку набула в 30-х. До 1975 мав назву провулок Привокзальний. Довж. 117,8 м, ширина 7 м. Має 12 приват. будинків, проживає 21 чол. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. держ. і військ. діяча Уншліхта Йосипа Станіславовича (31.12.1879 – 29.7.1938). Уч. рев. подій 1905 – 1907, 1917. У гром. війну і після її завершення – на керівних військ. і держ. посадах. Обслуговує 23 в/з.

УОК-17, уніфіковане кріплення розроблене спеціалістами ін-ту ВНДІБПГ у середині 70-х. Призначене для захисту гірників від шматків породи. Виготовлялося на ДРРЗ. Впроваджене на шахтах Кривбасу.

УПБ-1А, переносна бурильна установка розроблена спеціалістами ін-ту ВНДПрудмаш у 1989 – 1990. Призначена для буріння свердловин діаметром 36-40 мм на глибину 2,25 м. Працює з допомогою стиснутого повітря. Маса 102 кг. Виготовляв Кшитинський машинобудівний з-д ім. Калініна

Упіта, вулиця житломасиву ім. Артема Сакс. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 2-а Артема. Довж. 700 м. Має 32 приват. будинки, проживає 80 чол. На початку встановлен. пам'ятник М. Горькому. Заасфальтована, зелені насадження на пл. 0,1 га. Названа на честь латиськ. письменника Упіта Андрія Мартиновича (4.12.1877 – 17.11.1970, Рига). Герой Соц. Праці (1967). Твори "Робежнієки", "Земля зелена", Просвіт у хмарах". Держ. прем. СРСР (1946). Обслуговує 36 в/з.

Управа, вид державної установи на Криворіжжі у дореволюц. часи та під час окупації в 1941 – 1944.

Управління автоматизації, механізації і нової техніки, утворене у серп. 1988 на базі одноймен. служби в скл. ком-ту "Криворіжсталь". Входять 8 підрозділів. Здійснює координацію робіт з автоматизації виробництва і технологіч. процесів, механізації праці, впровадження засобів зв'язку і радіаційного контролю. Начальники Ю. І. Бургутін, М. М. Діденко, М. М. Байрак, В. С. Чікалов.

Управління випуском руди при системах розробки з масовим обваленням у режимі усереднення якості, розроблене науковцями КГРІ у 80-х. Знижує засмічення руди.

Управління відомчої воєнізованої охорони ком-ту "Криворіжсталь", бере початок від дільниці охорони, організованої у 1934. У 1990 створен. цех благоустрою та охорони території ком-ту. У 1997 реорганізован. в управління охорони і режиму, у 1998 – в управління охорони. З серп. 1999 має сучас. назву. Здійснює охорону власності ком-ту. Начальники М. П. Прицков, В. Ф. Ульянов, В. Д. Філіпов, Ю. Ф. Терьохін, В. П. Альохін, С. А. Вишневий, Т. Т. Панарін, В. С. Кріпак, В. В. Козюк, О. Т. Воробйов.

Управління внутрішніх справ, садівницьке товариство закладене в 70-х у Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 10 га. Має 142 ділянки.

Управління головного енергетика ком-ту "Криворіжсталь", створене у 1955 у вигляді відділу. З 1983 має сучас. назву. У витоків енергослужби з-ду стояли Тонконосов, Заводський, Богданов, Ревякін, М. І. Сапожников, І. І. Косов. Здійснює контроль за експлуатацією і ремонтами енерго- та електрообладнання у цехах. До скл. входять ТЕЦ з трьома станціями, кисневий, газовий, паросиловий, шламовий цехи. Начальники А. М. Будиновський, О. О. Подворський, В. С. Маслов, В. П. Осадчий, С. В. Чистяков, В. П. Волков, В. М. Страх.

Управління головного механіка ком-ту "Криворіжсталь", створене у верес. 1968 на базі служби голов. механіка, що почала діяти з 1934. Забезпечує діяльність мехобладнання цехів, здійснює технагляд за експлуатацією механізмів, розробляє технічну політику. До скл. входять рем.-мех. цехи №№ 1-3, цех металоконструкцій, фасонно-сталеплавильний цех, фасонно-чавуноливарний цех, цех виробництва виливниць, цехи ремонту металург. обладнання №№ 1, 4, цех ремонту прокат. обладнання. Начальники М. П. Ульпе, І. В. Архипов, Г. І. Буйний, Я. Ф. Правдюк, Л. К. Магиляс, І. М. Похилько, В. К. Гладуш, І. С. Сидоров, Е. С. Орлов, В. В. Рудич, В. М. Самойлов, В. Т. Ладуба

Управління громадського харчування і торгівлі ком-ту "Криворіжсталь", бере початок у 1933. ВРП створене у 1946. З 1998 має сучас. назву. Забезпечує харчуванням працівників ком-ту через мережу їдалень та буфетів. Начальники С. Шпунт, С. Сурмач, М. Корочанський, А. Воронін, Л. Юров, І.Зайцев,Л. Кіяшко, Р. Малікова, І. Афанасьєв, Л. Кузнецов, Є. Нижниковський, В. Дьома, Г. П. Магомедов, С. І. Мильчуцький, В. М. Неплюєв, Н. В. Гринь, Ю. Я. Вітренко.

Управління енергозбереження і теплотехніки ком-ту "Криворіжсталь", створене у лип. 1996. До скл. входять бюро контролю за використанням енергоресурсів, бюро контролю за використанням електроенергії і бюро нормування енергоресурсів. Здійснює контроль за раціональним використанням паливно-енергетич. ресурсів, їх нормування, розробку документації. Начальники В. П. Волков, В. В. Третяк.

Управління житлово-комунального господарства ком-ту "Криворіжсталь", бере початок від відділу, створеного у 1931. З квіт. 1990 має сучас. назву. На балансі має житловий фонд, об'єкти соцкульт. призначення. Будівництво житла почалося у 1931 і велося на майданчиках Соцміста, Зеленого містечка і 1-ї дільниці. У 1931 – 1941 побудовано 42 будинки, 2 школи, 3 садки. У 1985 обслуговувало 178 житлових будинків, 2 готелю, 25 садків, до 40 км водопровідних, 27 км каналізаційних і 5,8 км теплових мереж, 21,4 км автошляхів. Працювало 990 чол. У 1990 більшість об'єктів перейшло у комунальну власність Кр. Рогу. У 2001 на балансі перебувало 1 будинок, 3 гуртожитки, палац культури, оздоровчі комплекси "Парус", "Родник", 2 турбази, садові товариства. Працює 475 чол. Начальники В. Трегубенко, Гапочка, А. Кононов, А. Жирків, І. Хоменко, І. Котов, В. Савинок, В. Волков, Г. П. Кошовий, Ю. Б. Кукота.

Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міста Кривого Рогу, бере початок з берез. 1918 від місцевої протиповітряної оборони. Підрозділи брали актив. участь у гром. війні. У 20-х формування стали основою територіальних військ. частин. Особовий склад брав участь у будівництві пром. об'єктів Кривбасу, відбудові шахт. У 1937 ліквідовувалися наслідки повені. З початком війни підрозділи несли патрульну службу, займалися гасінням пожеж в результаті нальотів ворожої авіації на Кр. Ріг. З 1945 в обов'язок входив захист населення від ядерної зброї. У розпорядженні перебувала мережа бомбосховищ. У 1961 заснована Цивільна оборона. Сучас. назва з жовт. 1996. У штаті до 100 чол. Діють міський і районні штаби. Начальники полковники Г.М.Доценко, С.А.Плоткин, А.О.Шерудилло, В.І.Устьянцев, В.М.Мазур, С.І.Жупінас.

Управління забезпечення обладнанням ком-ту "Криворіжсталь", створене у трав. 1996 як управління закупок з техпереоснащення і обладнання. З лип. 1999 має сучас. назву. Здійснює забезпечення ком-ту обладнанням і запчастинами. Начальники В. В. Тімагін, О. Я. Мезін.

Управління залізничного транспорту ком-ту "Криворіжсталь", створене у верес. 1968. До скл. входить 4 залізнич. цехи, служби зв'язку і вантажів. Здійснює перевезення вантажів залізничним транспортом. Річний обсяг перевезень 41,2 млн. т. Колійна мережа 527,3 км. Поділена на 27 пунктів та 11 експедиційних р-ни. Використовуються залізнич. станції Кр. Ріг-Головний, Кр. Ріг, Батуринська, Новоблочна. Локомотив. парк з 130 тепловозів. Начальники Г. І. Решетняк, М. З. Лоік, О. Л. Нагорний, А. А. Харченко.

Управління залізничного транспорту об'єднання "Кривбасруда"/залізорудного ком-ту, веде історію від 1939 як відділ при Півд.-руд. тр-ті. Проводилося приймання порожніх вагонів та вивезення завантажених на станції вивезення. Діяли 8 вітчизняні паровози, які ремонтувалися у майстернях на Гданцівці і у паровоз. депо ш. ім. Орджонікідзе. У 1935 – 1959 обслуговувало підприємства тр-ту "Руда". У 1939 створені окремі залізнич. служби тр-тів "Дзержинськруда", "Ленінруда", "Жовтеньруда". У лист. 1943 організован. залізнич. цех ШУ ім. Орджонікідзе у скл. 121 чол. Діяло паровоз. депо ім. Леніна. У 1944 – 1947 проходила відбудова залізнич. господарства шахт. Депо ім. Леніна обслуговувало ШУ "Жовта річка", ім. 1-го Травня, Орджонікідзе, Кагановича, Фрунзе, Комінтерну, Гвардійське. Депо ім. Артема – ШУ ім. К. Лібкнехта, Кірова, Дзержинського, Ілліча, "Інгулець". Використовувалися паровози серії 86-93/92, 55-57. У 1945 передані транспорт. цехи, експлуатаційні дільниці рудників, які займалися подачею та прибиранням вагонів під завантаження. Паровоз. парк коливався від 21 до 38 одиниць. У трав. 1960 центр. паровозоремонтні майстерні передані транспорт. управлінню Дніпропетров. Раднаргоспу. У 1961 у тр-ті "Ленінруда" побудоване депо, вперше використовувалися тепловози ТЕМ-

1. У серп. 1961 ТЕМ-1 №113 машиніст В. Дидковський почав обслуговувати РУ ім. XX партз'їзду, ТЕМ-1 № 286 машиніст М. Бердник працював на РУ ім. Леніна. Бункерне завантаження замінене екскаваторним. У лип. 1962 передане господарство відділів завантаження РУ. Управління почало підготовку руди на складах, здійснює завантаження у вагони. У січ. 1963 знято з експлуатації паровози нім. виробництва серії 55 № 3490. РУ "Жовта річка" обслуговувалося ст. Жовта річка, РУ 1-го травня – ст. Терни, РУ ім. Леніна – ст. Колачевського, РУ ім. XX партз'їзду – ст. Роковата, РУ ім. К. Лібкнехта – ст. Шмакова. Залізнич. управління тр-ту "Ленінруда" мало 100 км під'їзних шляхів, 33 паровози, 15 100-тонних терезів, 31 екскаватор. У лют. 1963 тепловози передані КМЗ. У 1980 зник паровоз серії СО № 5104. Машиніст Світлик відпрацював на ньому 11.12.1980. Залізничні шляхи складають 280,8 км, 51 одиниця техніки, обсяг річних перевезень 39-8 млн. т. Працюють тепловози серії ЧМЕ-3. З 1973 начальники Б. А. Білоконь, М. А. Кравченко.

Управління капітального будівництва ком-ту "Криворіжсталь", створене у 1934 як відділ капітального будівництва. У 1952 – 1996 діяло управління капітального будівництва, у 1996 – 1999 – управління ремонтів і будівництва. З 1999 має сучас. назву. Здійснює капітальне будівництво, техпереоснащення і реконструкцію діючих цехів ком-ту. Начальники з 1944 А. І. Дементьєв, М. П. Антошечкін, М. М. Найденко, В. І. Савранський, А. Є. Дружинін, А. П. Альошкін, А. Г. Швец, В. Т. Болотников, О. Г. Меняйленко, Я. О. Качмарчик.

Управління маркетингу та зовнішньоекономічних зв'язків ком-ту "Криворіжсталь", створене у 1987, як відділ. У 1992 створена зовнішньоторговельна фірма "Криворіжстальмаркет". У 1994 організоване управління зовнішньоекономічного зв'язку. У 1998 реорганізоване в управління зовнішньоекономічних зв'язків та управління маркетингу. З 1999 має сучас. назву. Серед основних функцій прийняття та аналіз замовлення на поставку продукції ком-ту за зовнішньоекономічним контрактом, виконання зовнішньоекономічних контрактів, контроль над здійсненням претензійної роботи за зовнішньоекономічним контрактом. Начальники В. Гуржос, А. Мезін, Л. Крускаль, В. Коваленко, В. Гребенюк, Г. Трегуб.

Управління охорони праці і пожежної безпеки ком-ту "Криворіжсталь", створене у 1937 у скл. відділу техніки безпеки, охорони праці і пожежної безпеки. Створює безпечні умови праці, здійснює санітарно-побутове обслуговування працівників. Начальники з 1945 О. Я. Гембера, Я. І. Щербина, І. І. Вовк, В. В. Газін, О. М. Захаров, Г. О. Притулін, В. П. Кириленко.

Управління персоналу ком-ту "Криворіжсталь", створене у жовт. 1990 на базі відділу кадрів; підготовки кадрів: планування та організація навчання персоналу; розвитку персоналу; комплектації робітників; комплектації службовців; удосконалення роботи з персоналом. Займається підбором, підготовкою кадрів, підвищенням їх професійного рівня. До скл. входять відділи комплектації робітників; комплектації службовців; комплектації кадрів гірничо-збагач. виробництва; комплектації кадрів коксохіміч. виробництва; професійного навчання персоналу; підготовка кадрів гірничо-збагач. виробництва; роботи з молоддю та навчальними закладами; розвитку персоналу; соціального планування; системного аналізу. У 2001 працювало 50155 чол., з них 23,6 тис. пройшли навчання різних форм. Начальники В. О. Нечаєв, А. В. Байгуш.

Управління розвідувальних робіт Півдрудтресту, утворене у груд. 1929. Проводило геологорозвідувальні дослідження у Кривбасі. Розташовувалося на ШУ ім. Фрунзе. Ст. геолог Е. К. Фукс, бурроботами керував П. М. Торський. Діяли буркурси. У 1931 ліквідоване шляхом включення до скл. Криворізької геологіч. бази ("Геолбаза"). Керуючий В. К. Крилов.

Управління технічного контролю ком-ту "Криворіжсталь", створене у 1934 як відділ. З 1998 має сучас. назву. До скл. входять відділи техконтролю металургійного, коксохімічного та гірничо-збагач. виробництв. Здійснює контроль за дотриманням

технології виробництва, якістю продукції. Начальники В. Захармін, Д. Бурдюков, В. Андрющенко, Д. Козаченко, А. Куценко, В. Кочерга, В. Горбенко, В. Карпенко.

Управління якості продукції ком-ту "Криворіжсталь", створене у груд. 1958 як Центральна заводська лабораторія. До скл. входили хімічна, сталеплавильна, теплотехнічна, механометалографічна лабораторії. У 1994 утворен. інженерно-техніч. центр, який у берез. 1999 реорганізован. у Технічне управління. З серп. 1999 має сучас. назву. До скл. входять випробувальний центр, метрологічний центр і група внутрішнього аудиту. Проводить контроль якості залізорудної сировини, чавуну і сталі. Начальники В. Орлов, П. Нетребко, В. Нікітенко, О. Філонов, М. Омесь, В. Порхун, В. Кучер.

Упряж (збруя), пристосування для правління кіньми та ін. упряжними тваринами при використанні їх для верхової їзди, с/госп., транспортних та ін. робіт у давнину на Криворіжжі. Воли, ще з чумацьких часів, запрягались з допомогою громіздкого дерев'яного хомута, який називався ярмо (звідси іронічна приказка: … як гусям ярмо). Однокінна дугова упряж складається з хомута і супоня, дуги (часто з дзвіночком), яка кріпиться до дишла воза за допомогою гужа, сіделки з підпругою, черезсідельника, пітника, попруги, наритника, вуздечки і віжків, гризла, мундштука, недоуздка і вудил. Їздець править візком та конем або кіньми з допомогою батога або хлиста. Основна частина збруї верхового коня – сідло зі стременами, вуздечка. Для правління верховим конем вершник користується нагайкою, батогом або стеком, а також шпорами.

УПУ пристрій для вловлювання пилу вибухових речовин, створен. інж. ін-ту ВНДІБПГ О. В. Дрібницею на початку 70-х. Призначен. для нейтралізації пилу при механіч. заряджанні вибухових свердловин в кар'єрах. Дає можливість знизити запиленість повітря, підвищити безпеку праці в кар'єрах. Використовується підприємством "Кривбасвибухпром".

Уральська, вулиця розташована у сел. Степове Інгулецьк. р-ну. Закладена у 1936 у зв'язку з будівництвом ш. "Центральна". До груд. 1975 мала назву вулиця 1-а Уральська. Довж. 150 м. Знаходиться у пром. зоні ІнГЗК. Залишилося 4 приват. і 3 держ. будинки. Обслуговує 58 в/з.

Урба Іван Остапович (1.5.1928, Миколаїв. обл.). Засл. будівельник України (1975). У 1949 – 1952 працював в тр-ті "Запоріжбуд". З січ. 1962 по берез. 1990 бригадир монтажників ДБК. Споруджував всі сучас. мкрн. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагороджен. орд. Трудового Червоного Прапора.

Урбанського, вулиця розташована у півд. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. Розвитку набула у 30, 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 2-й Паровозний. Довж. 1 тис. м, ширина 9 м. Має 24 приват. будинки, проживає 51 чол. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. актора Урбанського Євгена Яковича (27.2.1932, Москва – 5.11.1965, там же). Засл. артист РРФСР (1962). Ролі у кіно Губанов ("Комуніст", 1958), солдат-інвалід ("Балада про солдата", 1959), Астахов ("Чисте небо", 1961). Обслуговує 48 в/з.

Урицького, вулиця житломасиву Гданцівка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена на початку XX ст. Розвитку набула у 30, 50-60-х. Довж. 2,4 тис. м, ширина 12 м. Має 57 держ. будинків. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь проф. революціонера Урицького Мусія Соломоновича (14.1.1873, Черкаси – 30.8.1918, Петроград). Зак. Київ. ун-т (1897). У жовт. 1917 чл. Петроград. ВРК і Військ.-рев. партцентру по керівництву збройним повстанням. У 1918 – голова Петроград. надзвичайної комісії. Убитий есером. Обслуговує 4 в/з.

Урицького вулиці бульвар, закладен. у 60-х у Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 2,5 га. Має багату рослинність, місця для відпочинку.

Урицького вулиці будинок № 59, споруджен. у 1903 на замовлення адміністрації чавуноливарного з-ду. Таких будинків нараховувалося 40. До цих часів зберігся один. Проживав директор Роговський. У ньому в трав. 1919 формувався перший Криворізьк. комуністич. полк. У 20-х діяв клуб металістів. Тепер рекламна дільниця. Пам'ятка історії.

УРМ-2 пристрій автоматичного регулювання мікроклімату в теплових камерах учбових шахт, розроблен. спеціалістами ін-ту ВНДІБПГ в середині 70-х. Використовується рятувальними службами.

Урок, давня назва податку на Криворіжжі.

Урологів науково-практичне товариство, створене у квіт. 1965 за ініціативою І. С. Каледіна. Займається пропагандою передового досвіду, підвищенням профрівня лікарів. Членство складається з 33 фахівців. За роки існування проведено 280 засідань. Спеціалісти брали участь у з'їздах, конференціях. Голови І. С. Каледін, П. Є. Снопков.

Урюпінська, вулиця житломасиву Гвардія Терн. р-ну. Закладена в кінці 20-х. Сформувалася в 50-х. Довж. 288 м, ширина 8 м. Має 10 держ. будинків, проживає 72 чол. Жив видатний гірнич. інженер В. Мухін. Вкрита асфальтом. Названа на честь міста Урюпінськ (Росія). Обслуговує 16 в/з.

Урядник, нижчий чин у поліції (з 1878) у давнину на Криворіжжі. Володів певною владою, слідкував за порядком, збиранням податків ін.

Усаченко Борис Миронович (10.7.1938, Херсон. обл.) Д.Т.Н. Зак. КГРІ (1961). У 1961 – 1964 майстер, нач. дільниці Рахманівськ. РУ. У 1964 – 1967 ст. інж., керівник групи Ін-ту механіки АН України. З 1967 аспірант, ст. наук. співробітник, зав. лабораторією, зав. відділом механіки гірських порід. Автор наук. праць.

Усачов Герасим Дмитрович (1889 (?) – 23.7.1920, Криворіжжя). Уч. рев. руху. Освіта н/середня. Працював на Брянськ. з-ді у Катеринославі. Актив. учасник рев. подій 1905. У 1917 формував загони Червоної гвардії. У 1920 уповноважений повітового комітету з організації волвиконкомів. Загинув від рук банд. формувань.

Усенка І. С. геологічні дослідження, проводилися на Криворіжжі у 1938 – 1941, 1944 – 1953 за вказівкою Ін-ту геології АН України. Проводилися повне петрографічне вивчення метабазитів, вікові взаємовідносини зелено-кам'яних порід з гранітами та аркозами. Результати мали велике науково-практичне значення.

Усенко Анатолій Васильович (18.5.1950, Полтав. обл.). Почес. гірник. Зак. Дніпродзержинськ. металургіч. тех-м (1970). З 1970 сталевар, майстер виробництва мартен. цеху ком-ту "Криворіжсталь". Новатор, наставник. Депутат Верх. Ради УРСР X скликання (1980 – 1985). Нагороджений орд. Трудового Червоного Прапора.

Усик Володимир Миколайович (1946, Кр. Ріг). Новатор виробництва. Освіта середня. З 1970 працював прохідником ШПУ № 3 тр-ту ”Кривбасшахтопроходка”. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагороджений орд. Трудового Червоного Прапора.

Усик Любов Гаврилівна (1938, Криворіжжя). Новатор сільгосп. виробництва. Освіта н/середня. Доярка рад-пу “Красіне”. Майстер високих надоїв. Наставник. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагороджений орд. “Знак Пошани”.

Усик Олег Федорович (16.5.1963). Громадськ. діяч. Зак. Дніпродзержинськ. індустр. ін-т (1985). У 1985 – 1994 майстер ком-ту "Криворіжсталь". З 1994 голов. спеціаліст підприємства “Екосистема”. Голова громадськ. організації “Демократичний Кривбас”.

Усика, вулиця житломасиву Чорногорка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 30, 50-60-х. До 1975 мав назву провулок Патона. Довж. 319 м, ширина 7 м. Має 32 приват. будинки. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь укр. майстра різьблення по дереву Усика Якова Олександровича (9.2.1872, Полтав. обл. – 6.2.1961, Полтав. обл.). Твори портрети, тематич. композиції “Могутня Країна Рад”(1947), “Зустріч Б. Хмельницького з російськими послами” (1954) ін. Обслуговує 5 в/з.

Усіх святих Українська православна церква Київського патріархату, закладена у червні 2001 у с. Орджонікідзе. Розташована у пристосованому приміщенні. Служба триває у святкові і вихідні дні. Настоятель І. В. Веріс.

Усіченко Іван Гнатович (19.8.1938, Черкаська обл.). Засл. лікар України. Зак. Дніпропетров. медін-т (1963). У 1963 – 1975 голов. лікар Криворізьк. станції швидкої допомоги. Вивів її у число кращих в Україні. У 1975 – 1986 голов. лікар Київ. міськ. станції швидкої допомоги, яка стала школою передового досвіду в СРСР, базою для

підготовки курсантів Всесвіт. організації охорони здоров'я. Голов. спеціаліст Міністерства охорони здоров'я. Канд. мед. наук (1988). З 1986 голова Товариства Червоного Хреста України, з 2001 президент Товариства Червоного Хреста України. Сприяє інтеграції Укр. Червоного Хреста у міжнарод. рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Ініціатор створення міжнарод. Чорнобильськ. програми гуманітарної допомоги. Чл. Комісії з громадянства при адміністрації Президента України. Народ. депутат СРСР (1989). Автор 35 наук. праць. Нагородж. орд. "За заслуги" 3 ст., Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, Почес. Грамотою Президії Верх. Ради України.

Усков Олександр Олександрович (25.3.1928, Вологда – 5.7.1999, Кр. Ріг). Енергокерівник. Зак. Ленінград. політех. ін-т (1958). Ветеран енергетики Кривбасу. У 1957 – 1989 електромонтер, нач. підстанції, ст. інж. релейної служби, нач. тех. відділу міських електричних мереж. Раціоналізатор. Майстер експлуатації високовольтних мереж. Умілий організатор виробництва.

Усов Євген Олексійович (30.4.1937, Київ – 16.8.1998, Москва). Профспілковий діяч. Зак. Саратов. економіч. ін-т (1970). У 1957 – 1960 кріпильник, майстер ш. "Центральна" РУ ім. XX партз'їзду. У 1960 – 1961 заст. секретаря ком-ту ЛКСМУ ЦГЗК. У 1961 – 1972 гірнич. майстер, заст. нач. дільниці, секретар партбюро ш. "Центральна", у 1973 – 1974 секретар парткому РУ ім. XX партз'їзду. У 1974 – 1979 голова міськкому профспілки металургів. У 1979 – 1985 голова обкому профспілки металургів. У 1985 – 1995 заввідділом охорони праці, секретар ЦК профспілки металургів, голова Міжнарод. об'єднання профспілок металургів і гірників. Делегат XVII з'їзду профспілок СРСР. Чл. ЦК профспілки. Багато зробив на поширенні зон і баз відпочинку. Уч. ВДНГ. Керував делегаціями на міжнарод. профспілкових форумах. Автор наук. праць з проблем профспілкового руху. Нагородж. знак. "Шахтарська слава" 2, 3 ст.

Успенівське родовище бідних залізних руд, розташоване на півн. від Кр. Рогу в Онуфріївськ. р-ні Кіровоград. обл. Географічні координати 48° 52' – 48° 54' півн. широти, 33° 40' – 33° 41' схід. довготи. Належить до центр. частини Криворізько-Кременчуцьк. руд. підзони. Виявлене у 30-х XX ст. Геологіч. розвідка проводилася у 1949 – 1956, 1968. Запаси руди розвідані до 300 м. Приурочене до інтенсивної магніт. аномалії. Успенівська синкліналь виступає у ролі рудоконтролюючої структури. Пл. 7,5 км * 0,5 км. Рудні тіла – пластоподібні. Вік 2100 млн. років. Склад: залізисті кварцити, сланці, руда. Типи руд: грюперіто-магнетитові, гематитові джеспіліти. Утримання заліза 36 %. Вивчали геологи В. А. Козакова, М. І. Веригін, Т. М. Сумцова.

Успенівське рудовиявлення, розташоване в Онуфріївськ. р-ні Кіровоград. обл. Географічні координати 48° 52' – 48° 54' півн. широти, 33° 40' – 33° 41' схід. довготи. Являє центр. частину Криворізько-Кременчуцьк. руд. підзони. Геологіч. розвідка проводилася криворізьк. геологами у 1949 - 1953. 69 свердловин обстежили надра до 250 м. Запаси руди не підраховувалися. Успенівська синкліналь виступає у ролі рудоконтролюючої структури. Належить до залізисто-кремнистої формації. Вік 2100 млн. років. Склад: залізисті кварцити, сланці, руди. Тип руди: мартито-гематитові. Утримання заліза 46 %. Вивчали геологи Т. М. Сумцова, Л. Г. Загоруйко, В. М. Чернецова.

Успенського, вулиця мкрн. ім. Чкалова Дзерж. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Довж. 422 м. Пл. 2,9 тис. кв. м. Має 39 приват. будинків. Багата на зелені насадження. Названа на честь рос. письменника Успенського Гліба Івановича (25.10.1843, Тула – 6.4.1902, Петербург). Відтворив. побут шахтарів Катеринославщини. Обслуговує 5 в/з.

Успехін Арсеній Миколайович (1901, Казань – 28.3.1973, Кр. Ріг). Госп. керівник. Освіта середня. Уч. гром. війни у скл. кав. бригади Г. І. Котовського. У 30-х керуючий РУ ім. Жовтневої революції. У 1938 – 1941 секретар парткому тр-ту "Криворіжбуд", Дзерж. райкому ВКП(б). Відповідав за евакуацію р-ну на Схід. Уч. ВВВ. Нач. політвідділу кав. дивізії. Після війни директор сурикового з-ду. Нагородж. орд. Червоного Прапора, Червоної Зірки (2).

Успіння Пресвятої Діви Марії римсько-католицький храм, закладен. у лют. 1995. Об'єднує 200 чол. Богослужіння відбувається у приват. будинку. Під споруду майбутнього храму закладено камінь з гроба святого апостола Петра в Римі. Розташован. на вул. Малоархипській Довг. р-ну. Голова парафії В.Мейка.

Уссурійська, вулиця розташована у центр. частині Ц.-Міськ. р-ну. Закладена на початку XX ст. Розвитку набула в 30-50-х. До 1975 мав назву провулок 2-й Глинки. Довж. 207 м, ширина 7 м. Має 19 приват. будинків. Вкрита бруківкою, багата на зелені насадження. Названа на честь м. Уссурійськ у Приморськ. кр. (Росія). Обслуговує 99 в/з.

Установка для визначення залишкових магнітних моментів феромагнітних частин, розроблена науковцями КГРІ в кінці 70-х. Сприяє поліпшенню екоумов праці на гірнич. підприємствах.

Установка для генерування силових хвиль, розроблена науковцями КГРІ під керівництвом А. І. Бажана в середині 70-х. Дозволяє вести розробку родовищ свердловинними методами без розкриття рудного тіла. Демонструвалася на ВДНГ СРСР.

Установка для руйнування негабаритів типу УРН-1М, створена колективом ін-ту ВНДПрудмаш у 1998. Призначена для подрібнення негабаритів у рудних кар'єрах. Маса 12 т. Успішно працює на Лебединськ. і Михайлівськ. ГЗК. Серійне виробництво налагоджене на Криворізьк. з-ді гірнич. машинобудування.

Установка знепилення резервного складу руди, створена спеціалістами ін-ту ВНДІБПГ В. С. Ващенком, В. П. Гайдуком на початку 70-х. Призначена для виготовлення розчину і закріплення ним відкритої поверхні штабелів руди.

Установчий з'їзд гірників і металургів України, відбувся у Кр. Розі в лют. 1991. Гірничо-металургійну галузь представляли 195 делегатів від 52 підприємств та організацій. Заснував Академію гірничих наук України зі штатом у Кр. Розі.

Устенко Іван Мефодійович (19.11.1927, Кіровоград. обл.). Відом. геолог. Зак. КГРІ (1953). У 1947 – 1948 конструктор з-ду "Червона Зірка" (Кіровоград). У 1953 – 1955 наук. співробітник НДГРІ. У 1955 – 1957 заввідділом Ц.-Міськ. райкому КПУ. У 1957 – 1983 голов. геолог Центр. геологіч. партії, нач. загону Комплекс геологіч. партії. Склав геологіч. звіти про запаси руд Валявкінськ., Новокриворізьк. родовищ.

Устименко Олександр Лукич (30.8.1903 – 1996, Кр. Ріг). Почес. громадянин Кр. Рогу (1982). Зак. Харків. комвуз ім. Артема (1926). З 1915 токар на шахтах Донбасу. У 1922 секретар партосередку ш. ім. Володарського. У 1926 – 1932 інструктор окружкому КП(б)У, заввідділом Артемівськ. райкому Луганськ. обл. У 1932 – 1940 на армійськ. службі в РСЧА. Уч. ВВВ на посадах нач. політвідділів 49, 270 авіадивізій. Нач. аеродромів у Свердловську, Ростові, Кр. Розі. У 1946 – 1950 зав. відділом, секретар, у 1950 – 1955 1-й секретар Ц.-Міськ. райкому КПУ. У 1955 – 1963 заст. керуючого тр-том "Кривбасгеологія". Брав актив. участь у відбудові Кривбасу. Керував будівництвом аеродрому, КГРІ, 3-ї міськ. лікарні, шкіл. Займався громадськ. роботою. Нагородж. орд. Жовтневої Революції, Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки.

Устимчик Володимир Костянтинович (5.5.1952, Кр. Ріг – 1999, там же). Відом. спортсмен. Півзахисник у футболі. Вихованець "Кривбасу". У 1969 – 1972 грав за "Кривбас". Виступав за "Чорноморець" (Одеса) 1973 – 1981, "Дніпро" (Дніпропетровськ) 1982 – 1984. Провів 277 матчів, забив 34 голи. Чемпіон СРСР (1983). В єврокубках провів 2 матчі.

Устинських Андрій Тихонович (1897 – 80-ті, Кр. Ріг). Новатор виробництва. Освіта н/середня. Уч. гром. війни у скл. 350 СП. Працював на Н/Тагільськ. металург. з-ді. Після війни проживав у Кр. Розі. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Устілка, пластинка сплетена з соломи або килимок, який вставляли у взуття у давнину на Криворіжжі. Інколи у чобіт стелили солому, звідси й назва.

Устіяновича, вулиця житломасиву ім. Горького Терн. р-ну. Закладена в кінці 40-х. До 1975 мала назву вул. Садова. Довж. 408 м, ширина 7 м. Має 1 держ. будинок, проживає 34 чол. Вкрита бруківкою. Названа на честь укр. письменника Устіяновича Миколи

Леонтійовича (7.12.1811, Львів. обл. – 3.11.1885). Громадськ. діяч. Закликав відстоювати укр. культуру. Повісті "Мєсть верховинця", "Страсний четвер". Обслуговує 78 в/з.

Устриця (Ostrea), ряд двостулкових молюсків. Близько 20 видів, поширені у морях теплих і помірних зон. В Україні – 1 представник: **У. звичайна** або **їстівна**. Деякі види – об'єкти промислу та розведення.

Уступ (тех.), частина товщі гірських порід, яка розробляється окремо і має форму сходин.

Усть-Каменогорська, вулиця житломасиву Карачуни Ц.-Міськ. р-ну. Закладена на початку XX ст. Розвитку набула в 30, 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 2-а Перекопська. Довж. 417,2 м, ширина 7 м. Має 29 приват. будинків. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь промислов. центру Казахстану – м. Усть-Каменогорськ. Обслуговує 25 в/з.

Утайник (Ochthefinilum), жук родини твердокрилих. Довж. 4,5-5 мм. Має чорно-блискуче забарвлення, вуса жовті. Проживає під каменем і рештками рослин. На Криворіжжі представлен. одним видом.

Утилізація розкривних порід, процес використання їх у будівництві представляють собою скельні утворення, які поділяються на міцні, однорідні, неоднорідні.

Уткін Ілля Ілліч (5.9.1909, Тульська обл. – 20.11.1947, Хабаров. край). Герой Рад. Союзу (20.12.1943). Зак. школу молодших ком-рів. Працював у лісгоспі. Уч. ВВВ з 1943. Ком-р гармати 24 гв. ПДП 10 гв. ПДД. Відзначився у боях за Кр. Ріг. Нагороджений орд. Леніна, Червоної Зірки.

Уточкіна, вулиця житломасиву ім. Горького Терн. р-ну. Закладена в кінці 30-х. Сформувалася у 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 1-а Сучасна. Довж. 1 тис. м, ширина 8 м. Має 22 приват. будинки, проживає 78 чол. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь одного з перших рос. авіаторів Уточкіна Сергія Ісайовича (12.7.1876 – 13.1.1916, Петроград). Літав з берез. 1910. Пропагандист авіації. Загинув в авіакатастрофі. Обслуговує 17 в/з.

Уфімська, вулиця житломасиву Суха Балка Жовт. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Сформувалася в 50-60-х. Довж. 600 м, ширина 8 м. Має 12 багатоповерхових будинків, проживає 1300 чол. Розташовані 2 магазини. Вкрита асфальтом. Названа на честь міста Уфа – столиці Башкирії (Росія). Обслуговує 29 в/з.

Уфімцев Костянтин Григорович (21.5.1910, Саратов – 14.7.1983, там же). Герой Рад. Союзу (22.2.1944). Освіта н/середня. Працював на котельному з-ді в Саратові. Уч. ВВВ з лип. 1942. Ст. телефоніст 131 гв. артполку 62 гв. СД. Відзначився у боях на Дніпровськ. плацдармі в р-ні с. Мишурин Ріг і півн. Криворіжжя. Працював у банку м. Саратов. Нагороджений орд. Леніна.

Уфімцева, вулиця житломасиву ім. Горького Терн. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Сформувалася в 50-60-х. До 1945 мала назву вулиця 2-а Сучасна. Довж. 647 м, ширина 8 м. Має 10 держ. будинків, проживає 339 чол. Вкрита відсівом. Обслуговує 17 в/з.

"УФО-3", міське уфологічне товариство створене у берез. 1998. Займається вивченням НЛО, незвичних природних явищ. Налічує 3 активістів. Голова В. А. Серебрякова.

Уханов Анатолій Веніамінович (1937, Вологодська обл.). Новатор виробництва. Освіта середня. З 1964 працював прохідником тр-ту "Кривбасшахтопроходка". Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагороджений орд. Трудової Слави 3 ст.

Уханова В. С. (майстер спорту) спортивна кар'єра пов'язана з школою штангістів КГРІ. Тренер З. С. Архангородський. Чемпіон СРСР, спорт. тов-ва "Буревісник". Чл. збірної "Буревісник". Рекордсмен СРСР в жимі. Біографіч. даних не виявлено.

Ухналь, на Криворіжжі звалися ковані у кузні цвяхи. Пізніше ця назва збереглася по відношенню до цвяхів, якими прибивали підкови коням.

Ухо Ілля Гнатович (1923, Сумська обл. – 2.3.1944, Кр. Ріг). Герой Рад. Союзу (22.2.1944). Працював у рад-пі Іркут. обл. Уч. ВВВ з лип. 1942. Воював у Сталінграді, на Курськ. дузі. У скл. 276 гв. СП 92 гв. СД відзначився під час форсування Дніпра. Уміло командував взводом мінометів під час боїв за Кр. Ріг. З гранати кинув під "Тигр". Ім'я носить село в

Іркут. обл. Там встановлен. бюст. Грамота Героя зберігається у Терн. філії музею. Нагородж. орд. Леніна, Червоної Зірки.

Ухтомського, вулиця житломасиву Першотравневий Терн. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Розвитку набула у 50-60-х. До 1975 мав назву 3-й мкрн. ПівнГЗК. Довж. 750 м, ширина 10 м. Має 28 багатоповерхових будинків, проживає 5133 чол. Вкрита асфальтом. Названа на честь рос. фізіолога Ухтомського Олексія Олексійовича (25.6.1875, Ярослав. обл. – 31.8.1942, Ленінград). Акад. АН СРСР. Вивчав процеси збудження і гальмування. Обслуговує 81 в/з.

Учбово-виробниче підприємство Українського тов-ва сліпих, бере свій початок від 1933. У 1933 – 1938 звалося артіллю сліпих і нараховувало 32 чол. Розташовувалося на сучас. пр. К. Маркса. Виготовляло вінки, ляльки, брошури, квитки. У 1939 – 1946 – районне, у 1946 – 1956 міське тов-во сліпих. З 1957 УВП УТОС. Має площу 4 га. Працює 500 чол. Виготовляє товари ширвжитку. Має свій хор, худ. самодіяльність, житловий будинок.

Учбово-виробничого комбінату сквер, закладен. в середині 70-х у Терн. р-ні. Пл. 4,2 га. Обладнан. місцями для відпочинку, клумбами, пішохідними доріжками. Багатий на зелені насадження.

Учбово-виробничого об'єднання товариства сліпих, садівницьке товариство закладене в 70-х у Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 5 га. Має 72 ділянки.

Учбово-виховний комплекс "Дитячий сад – початкова школа" № 22, створена у 2001 на базі дошкільного закладу, який діяв з 1990. Пл. 208,6 кв. м. Має 4 класних кімнати, працює 29 чол., навчається 126 дітей. Діють спорт. майданчик, тенісна секція, вокальна студія. Директор Л. М. Сорока. Розташован. у мкрн. 5-й Зарічний Жовт. р-ну.

Учбово-курсового ком-ту Дзерж. р-ну сквер, закладен. в 1970 по пр. Металургів. Пл. 1,86 га. Обладнан. пішохідними доріжками, місцями для відпочинку. Багатий на зелену рослинність.

Училище підвищення кваліфікації та перепідготовки молодих спеціалістів з медичною та фармацевтичною освітою, відкрите у трав. 1979. Перший навч. заклад. в Україні такого типу. Проводить підвищення кваліфікації з 150 спеціальностей. За 1979 курс пройшли 873 чол. В подальшому щоріч. курси відвідували 1,5-2 тис. слухачів. За цей період підготовлено 33 тис. спеціалістів. Серед них мед. працівники Кр. Рогу і 9 р-нів Дніпропетров. обл. З 1988 учбово-методич. центр для схід. регіону України. Післядипломна освіта задовольняє проф. рівень медиків. Закладом керували Ю. Н. Гроц, В. В. Малега.

Училище професійної підготовки працівників міліції УМВС України в Дніпропетров. обл., створене в січ. 1970 як обласний пункт міліції. Протягом 3 місяців готувалися співробітники патрульно-постової служби. Навчалося 30 чол., працювало 10 чол. Розташовувалося в Інгулецьк. р-ні. З 1977 мав назву обл. учбовий пункт міліції з дислокацією у Терн. р-ні. Навчалося 175-210 чол. З 1978 реорганізоване у школу підготовки молодш. і середнього складу міліції з дислокацією у Жовт. р-ні. Навчалося 300 –360 чол. З 1986 – учбовий центр УВС Дніпропетров. облвиконкому. Навчалося 400-450 чол. З 1993 має сучас. назву. Перший нач. Ю. М. Просвірнін. Готує фахівців для правоохоронних органів. Серед випускників ген.-полковник міліції Л. В. Бородич, ген.-майори міліції С. В. Крижановський, А. К. Шарапа. Працює 57 чол., навчається 350 чол. Діють спорт., борецький зали, стрілецький тир, стадіон, три полігони, бібліотека, медпункт, гуртожиток. Пл. 7,4 кв. м.

Учителів, вулиця житломасиву Карнаватка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 3-я Перекопська. Довж. 444 м, ширина 7 м. Має 31 держ. будинок. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує 25 в/з.

Учитель Костянтин Олександрович (31.7.1968, Кр. Ріг). Критик, театрознавець. Зак. Криворізьк. авіауч-ще (1988), Петербурзьк. акад. театр. мистецтва (1995). У 1988 – 1989 технік Ленінград. авіазагону. У 1990 – 1992 адміністратор концерт. організацій,

концертмейстер Акад. театр. мистецтв. У 1994 співробітник вистав. залу “Манеж”. З 1999 викладач Акад. театр. мистецтва. Координатор центру “Музична Росія”. У 1995 – 1998 автор радіопередач “Радіо Петербург”. Продюсер, автор концерт. циклу “Камерні вечори над Саксаганню”. Веде актив. концерт. діяльність, як піаніст.

Учитель Олександр Давидович (25.2.1938, Кр. Ріг). Засл. працівник освіти України (1999). Проф. (1994). Д.Т.Н. (1993). Зак. КГРІ (1960). У 1960 слюсар дроб. фаб-ки НКГЗК. У 1961 – 1970 інж., керівник групи ін-ту ВНДПІрудмаш. З 1970 доцент, зав. кафедрою техніч. механіки, електромеханіки та обладнання металург. з-дів, декан філії Дніпропетров. металург. ін-ту (Металург. академії). Автор близько 300 праць, 2 монографій, 200 свідоцтв і патентів з проблем гірнич. та металург. обладнання, вібраційної техніки. Уч. ВДНГ СРСР. Уч. міжнарод. конгресів. Підготував 6 канд. тех. наук. Прем. комсомолу Кривбасу (1970), прем. НАН України ім. акад. З. І. Некрасова (1999).

Ушаков Анатолій Максимович (15.2.1928, Кіровоград. обл.). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1955). Почес. гірник. У 1955 – 1987 гірнич. майстер, нач. дільниці, тех. керівник, голов. інж., нач. ш. “Батьківщина”, нач. виробнич. відділу РУ ім. К. Лібкнехта. Уміло керував веденням гірнич. робіт, організовував швидкісні проходки, нових блоків. Брав участь у громадськ. роботі. Нагороджений орд. Трудового Червоного Прапора.

Ушаков Іван Іванович (25.1.1931, Мордовія). Авіатор. Зак. Енгельське авіауч-ще льотчиків (1954). До 1937 служив у ВПС, майор. У 1978 – 1988 працював у системі Аерофлоту, очолював агентство. Відмінник Аерофлоту. У 1988 – 1991 готував кадри у ДТСААФ.

Ушаков Ігор Володимирович (5.12.1961, Кр. Ріг). Чл. СХУ (1995). Зак. Криворізьк. коксохім. тех-м (1980). З 1982 працював у відділі естетики ком-ту "Криворіжсталь". Працює у галузі станкового живопису. Уч. виставок. Твори зберігаються у музеї і приват. колекціях.

Ушакова Ольга Юріївна (28.12.1974, Кр. Ріг). Діяч мистецтв. Зак. Криворізьк. муз. уч-ще (1994), Рос. муз. акад. (2000). Вчилася по класу скрипки у педагога Ю. А. Шильмана. З 1994 провід. музикант камер. оркестру Тверської філармонії. Лауреат прем. ім. С. Прокоф'єва (1993), дипломант конкурсу ім. М. Лисенка (1993). Уч. гастролей у країнах світу.

Ушаковський рудник, заснован. у 1897 товариством Дубової Балки. У 1901 встановлен. перший у Кривбасі електропідйомник. Розташовувався на орендован. землях поміщика Ушакова-сина за 1 км від ст. Інгулець. Рудні поклади 5-10 саж із запасами до 200 млн. пудів. До 1903 діяв кар'єр, а відтоді 2 шахти з виходом у кар'єр з електропідйомником у 45 к. с. Діяла електростанція. Видобувалося до 10 млн. пудів руди. За рад. часів видобуток вела ш. “Центральна” РУ “Інгулець”.

Ушинського, вулиця житломасиву ім. Горького Терн. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула у 50-60-х. До 1975 мав назву провулок Сучасний. Довж. 611 м, ширина 8 м. Має 46 приват. будинків, проживає 163 чол. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. педагога Ушинського Костянтина Дмитровича (2.3.1823, Тула – 3.1.1871, Київ). Основоположник наукової педагогіки. Дотримувався демократичних поглядів. Автор підручників. Обслуговує 17 в/з.